

Svar på skriftligt spörsmål om den israeliska regeringens plan att införliva Västbanken med Israel

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål 397/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo /vänst:

Vilken ställning intar Finlands regering till Israels planer att införliva Västbanken med Israel,

vilka åtgärder ämnar Finlands regering vidta på eget initiativ och inom Europeiska unionen för att utmana detta planerade allvarliga brott mot internationell rätt och

ifall Israel ämnar genomföra den olagliga annekteringen av områden på Västbanken, stödjer regeringen sanktioner eller begränsande åtgärder mot Israel, såsom verkställande av importförbud mot förnödenheter med ursprung i laglösa kolonier på Västbanken?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finland har långvariga och mångsidiga relationer med såväl Israel som den palestinska myndigheten. Dessa relationer har också betydelse när man försöker hitta en lösning till konflikten i Mellanöstern. När det gäller att lösa konflikten, är det dock parterna själv som spelar en nyckelroll likaså den internationella gemenskapen.

Finland arbetar intensivt inom Europeiska unionen och i vidare bemärkelse inom den internationella gemenskapen för att finna en rättvis och hållbar fred i Mellanöstern, i enlighet med internationell rätt. Regeringen skulle därför se att det vore positivt att bland annat kvartetten (EU, FN, USA och Ryssland) för Mellanöstern tog en aktivare roll och att dess samarbete med bland annat Arabförbundet stärktes. Det är skäl att notera att konflikten mellan Israel och Palestina har betydelse för stabiliteten i hela regionen.

Finland som en del av EU och den internationella gemenskapen, erkänner inte att Västbanken, som Israel ockuperat sedan 1967, är en del av den israeliska staten. Finland anser att varje ändring av gränserna före kriget 1967 ska förhandlas mellan Israel och den palestinska myndigheten och att vardera parten ska godkänna eventuella ändringar.

De ställningstagande som hela EU gemensamt har godkänt i fråga om fredsprocessen i Mellanöstern finns fastställda i bland annat rådets slutsatser av den 18 januari 2016 och den 20 juni 2016. FN har i flera resolutioner slagit fast grundlinjerna för den internationella gemenskapen i fråga om konflikten. Resolution 242, given när kriget 1967 upphörde, fastställer grundlinjerna för den internationella gemenskapen och kräver att Israel drar sig tillbaka från Palestinas område.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 397/2020 rd

Resolution 2334 av år 2016, tagen av FN:s säkerhetsråd, fastställer att Israels bosättningsverksamhet strider mot internationell rätt.

Om Israel genom sitt ensidiga meddelande skulle införliva Västbanken med landet, vore detta användande av kraft och i sig en åtgärd i strid med internationell rätt. Internationell rätt definierar annektering (annexation) av ett område som en nationell åtgärd (t.ex. genom lagstiftning) där staten söker utvidga sin suveränitet till ett område som den de facto har fått kontroll över utan konsensus, dvs. genom användande av kraft. Annektering är således en åtgärd i strid med förbudet i FN-stadgan mot användande av kraft. Annektering kan således inte vara en grund för lagligt förvärv av ett område.

Övriga stater är skyldiga att inte erkänna annektering och dess konsekvenser som lagliga. En annektering skulle även kränka palestiniernas självbestämmanderätt. Självbestämmanderätten hos nationer anses liksom förbudet mot användande av kraft vara tvingande normer inom internationell rätt. Finland kunde således inte godkänna att Israel annekterar Västbanken eller delar av den.

När Israel åren 2019–2020 två gånger genomgick kampanjer för parlamentsval, förde olika politiska aktörer i Israel fram tankar om annektering av Västbanken eller att utvidga de i ljuset av internationell rätt olagliga bosättningarna på Västbanken. Europeiska unionen har fördömt sådana utlåtande, om de har förts fram av en part som representerar den officiella staten Israel. Bosättningsverksamheten fördömdes senast den 22 november 2019 med ett separat nationellt utlåtande. Josep Borrells, unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik, utlåtande av den 18 april 2020 reflekterar EU-medlemsstaternas gemensamma och långvariga ställningstaganden och inföll vid rätt tidpunkt. Utlåtandet uttrycker oro över planen, som uttrycks i såväl regeringsavtalet av den 20 april 2020 som i premiärministerns installationstal den 17 april 2020, att lägga fram annekteringen till behandling av den nya regeringen.

Finland har i sina bilaterala kontakter med representanter för Israels förvaltning även fört sin uppfattning fram att ensidiga åtgärder är till skada för fredsprocessen.

Europeiska unionens utrikesministrar diskuterade fredsprocessen i Mellanöstern senast den 23 mars 2020 i utrikesrådets videokonferens, samt vid en inofficiell videokonferens den 15 maj 2020.

Den allmänna uppfattningen under diskussionerna har varit att annekteringar i strid med internationell rätt borde förhindras i förväg genom att föra diskussioner med de berörda parterna, där den viktigaste är Israels nya regering. Genomsamt Finlands agerande inom EU kommer fortsättningsvis att vara viktigt. Det är samtidigt viktigt att intensifiera kontakterna med parterna, Israel och den palestinska myndigheten, men även med övriga stater och internationella organisationer av vikt för konflikten, såväl i Mellanöstern som utanför regionen. Särskilt FN-systemet är av stor betydelse när det gäller att hitta en lösning till konflikten mellan Israel och Palestina.

Helsingfors den 4 juni 2020

Utrikesminister Pekka Haavisto